

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ДАР БОРАИ ГАРАВХОНА (ЛОМБАРД)

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2013, №7, мод. 520;
с. 2014, №11, мод. 662)

Қонуни мазкур муносибатҳои ҷамъиятиро вобаста ба фаъолияти гаравхона (ломбард) оид ба додани қарзи кӯтоҳмуддат бар ивази гарави молу мулки манқули шаҳрвандон, инчунин ниғаҳдошти молу мулки манқули шаҳрвандонро танзим менамояд.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- *гаравхона (ломбард, минбаъд - гаравхона)* - шахси ҳуқуқӣ (ташкilotи махсусгардонидашуда), ки ба додани қарзи кӯтоҳмуддат бар ивази гарави молу мулки манқули шаҳрвандон, инчунин ниғаҳдошти молу мулки манқули шаҳрвандон машғул аст;

- *ҳудуди гаравхона* - ҳудуди махсуси таҳти муҳофизат қарордоштаи бинои асосӣ, ки барои қабули молгузoron, додани қарзи кӯтоҳмуддат, ниғаҳ доштани ҳуҷҷатҳои қарздиҳӣ, пули нақд, молу мулки багаравмонда ва барои ниғаҳдошт супурдашуда таъин гардидааст;

- *молу мулки хурдҳаҷм* - маснуоти заргариву ҷавохирот ва ҳамчунин дигар молу мулки манқул, ки дар сандуқҳои (сейфҳои) насӯзандаи дар ҳудуди гаравхона ҷойгиркардашуда ниғаҳ дошта мешаванд;

- *молу мулки калонҳаҷм* - молу мулки манқул, ки дар ҳудуди гаравхона ниғаҳ дошта мешавад;

- *ҳуҷҷатҳои қарздиҳӣ ва ниғаҳдошт* - шартномаи қарз, шартномаи ниғаҳдошт, чиптаи (билети) гарав, қвитансияи номии ниғаҳдошт, ҳамчунин дигар ҳуҷҷатҳои муқаррарнамудаи Қонуни мазкур ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- *шартномаи қарз* - шартномаи байни гаравхона ва молгузор ба мӯҳлати муайян бо додани чиптаи (билети) гарав;

- *шартномаи ниғаҳдошт* - шартномаи байни гаравхона ва молгузор ба мӯҳлати муайян барои ниғаҳдошти молу мулки манқул бо пардохти подош ва додани қвитансияи номии ниғаҳдошт;

- *чиптаи (билети) гарав (минбаъд - чиптаи гарав)* - ҳуҷҷати ҳисоби гараве, ки зимни бастании шартномаи қарз ба молгузор дода мешавад;

- *қвитансияи номии ниғаҳдошт* - ҳуҷҷати ҳисоби гараве, ки зимни бастании шартномаи ниғаҳдошт ба молгузор дода мешавад;

- *молу мулки дархостнашуда* - молу мулки ба гаравхона супурдашудаи молгузор, ки дар мӯҳлати муайяннамудаи шартномаҳои қарз ва ниғаҳдошт дархост нашудааст.

Моддаи 2. Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи гаравхона (ломбард)

Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи гаравхона (ломбард) ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад.

Моддаи 3. Иҷозатномадиҳӣ ба фаъолияти гаравхона

Иҷозатномадиҳӣ ба фаъолияти гаравхона тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи иҷозатномадиҳӣ ба баъзе намудҳои фаъолият» амалӣ карда мешавад.

Моддаи 4. Шарт ва талаботҳои асосӣ ба фаъолияти гаравхона

1. Гаравхона бояд мӯҳр дошта, номаш ба забони давлатӣ дарҷ гардида бошад ва дар матни он калимаҳои «гаравхона (ломбард)» ва ишорае ба шакли ташкилию ҳуқуқии он ифода ёбанд.

2. Гаравхона дар раванди фаъолиятҳои метавонад маблағҳои худӣ ва қарзи аз ташкилотҳои қарзӣ ва ташкилотҳои дигар бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон гирифташро мавриди истифода қарор диҳад.

3. Гаравхона ҳуқуқ дорад аз шахравандони Чумҳурии Тоҷикистон, инчунин аз шахравандони хориҷӣ ва шахсони бешахраванди синнашон ба 18 расида дар асоси шиноснома ва (ё) ҳуҷҷати дигари тасдиқкунандаи шахсияти молгузор бо мақсади додани қарзи кӯтоҳмуддат молу мулки манқулро ба гарав гирад ва ниғаҳдошти онро таъмин намояд, ба истиснои молу мулке, ки аз муомилот бароварда шудааст ва инчунин молу мулке, ки тибқи қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон муомилоташ маҳдуд карда шудааст.

4. Гаравхона ҳуқуқ дорад танҳо ба фаъолияти пешбиниамудаи Қонуни мазкур машғул шавад.

5. Гаравхона ба додани қарзи молӣ ҳуқуқ надорад.

6. Гаравхона ҳуқуқи истифода ва ихтиёрдорӣ қардани молу мулки багаравмонда ва барои ниғаҳдошт супурдашударо, ба истиснои ҳолатҳои дар моддаи 12 Қонуни мазкур пешбинигардида, надорад.

7. Гаравхона ӯҳдадор аст молу мулки хурдҳаҷми багаравмонда ва барои ниғаҳдошт супурдашударо дар сандуқи (сейфи) насӯзандаи гаравхона ва (ё) тибқи шартнома дар ташкилотҳои қарзие, ки дар ҳудуди Чумҳурии Тоҷикистон фаъолият мекунад ва молу мулки калонҳаҷмро дар бинояш ва (ё) дар биноҳои иҷорагирифтааш, ки ҷавобгӯи талаботи қисмҳои 8 ва 9 моддаи мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Чумҳурии Тоҷикистон мебошанд, ниғаҳ дорад.

8. Дар ҳудуди гаравхона бояд барои ниғаҳ доштани молу мулки багаравмонда ва барои ниғаҳдошт супурдашуда шароите муҳайё карда шавад, ки барои ниғаҳдошти молу мулки мазкур мувофиқ буда, ба он осеб нарасад ва (ё) дастраси шахсони бегона набошад.

9. Дар ҷойҳои ниғаҳдошти молу мулки багаравмонда ва барои ниғаҳдошт супурдашуда ниғаҳдошти дигар молу мулк манъ аст.

10. Муносибатҳои байни гаравхона ва молгузор бо Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Чумҳурии Тоҷикистон ва дар асоси шартномаҳои қарз ва ниғаҳдошт танзим карда мешаванд.

11. Гаравхона метавонад дар ҳудуди Чумҳурии Тоҷикистон бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон филиалҳо ва намояндагиро таъсис диҳад.

Моддаи 5. Нархгузори молу мулки багаравмонда ва (ё) барои ниғаҳдошт супурдашуда

Молу мулки багаравмонда ва (ё) барои ниғаҳдошт супурдашуда бо мувофиқаи тарафҳо аз рӯи нархҳои дар савдо истифодашаванда нисбат ба чунин намуди сифати молу мулк дар вақт ва маҳалли қабули он ба гарав ва (ё) барои ниғаҳдошт супурдашуда ё тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Чумҳурии Тоҷикистон муқарраршуда нархгузорӣ карда мешавад.

Моддаи 6. Суғурта қардани молу мулки багаравмонда ва (ё) барои ниғаҳдошт супурдашуда

1. Гаравхона ӯҳдадор аст молу мулки ба гарав ва (ё) барои ниғаҳдошт гирифташро ба манфиати молгузор аз ҳисоби худ бо арзиши пуррааш аз рӯи нархҳои чунин молу мулк ва чунин сифати дар савдо истифодашавандаи он ҳангоми ба гарав ва (ё) барои ниғаҳдошт гирифтани муайян карда мешавад, суғурта намояд.

2. Гаравхона ҳуқуқи аз ҳисоби молгузор маҷбуран суғурта қардани молу мулки багаравмонда ва (ё) барои ниғаҳдошт супурдашударо надорад.

БОБИ 2.

ТАРТИБИ ҚАРЗДИҲӢ ВА НИҒАҲДОШТИ МОЛУ МУЛК ДАР ГАРАВХОНА

Моддаи 7. Шартномаи қарз

1. Шартномаи қарз мутобиқи моддаҳои 10 ва 13 Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Чумҳурии Тоҷикистон бо додани чиптаи гарав ба молгузор аз ҷониби гаравхона ба расмият дароварда шуда, дар ҳар як ҳолати додани қарз чиптаи гарави нав тартиб дода мешавад.

2. Гаравхона тибқи шартҳои шартномаи қарз ба молгузор ба мӯҳлати муайян бо асъори миллии Чумҳурии Тоҷикистон қарзи кӯтоҳмуддат медиҳад.

3. Ҳангоми бастанӣ шартномаи қарз гаравхона бо шартӣ дар мӯҳлати на бештар аз як сол баргардонидан ба молгузор бо подош маблағ қарз медиҳад. Молгузор бошад, ба гаравхона молу мулкоро месупорад, ки предмети гарав аст.

4. Шартномаи қарз ба таври хаттӣ тартиб дода шуда, аз лаҳзаи имзо шуданаш, инчунин ба молгузор додани маблағи қарз ва ба гаравхона додани молу мулки багаравмонда басташуда ҳисоб меёбад.

5. Шартҳои муҳими шартномаи қарз номгӯии молу мулки багаравмонда, тибқи моддаи 5 Қонуни мазкур маблағи нархгузоришудаи он, маблағи қарз, меъёри фоизи қарз ва мӯҳлати супурдани он маҳсуб мешаванд.

Моддаи 8. Шартномаи ниғадошт

1. Молгузор тибқи шартҳои шартномаи ниғадошт молу мулкашро ба гаравхона барои ниғадошт месупорад. Гаравхона дар навбати худ ӯҳдадор мешавад, ки молу мулки барои ниғадошт супурдашударо аз рӯи шартҳои дар моддаи 4 Қонуни мазкур пешбинишуда бо подош ниғадошт кунад.

2. Гаравхона тибқи моддаи 11 Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳангоми аз молгузор гирифтани молу мулк қитансияи номии ниғадоштро ба расмият медарорад.

3. Шартҳои муҳими шартномаи ниғадошт номгӯии молу мулки ба ниғадошт супурдашуда, тибқи моддаи 5 Қонуни мазкур маблағи нархгузоришудаи он, мӯҳлати ниғадошти он, андозаи подоши ниғадошт ва тартиби пардохти он ба ҳисоб мераванд.

4. Шартномаи ниғадошт мутобиқи моддаҳои 11 ва 14 Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо додани қитансияи номии ниғадошт ба расмият дароварда мешавад.

Моддаи 9. Махфияти ҳуччатҳои қарздиҳӣ ва ниғадошт

1. Гаравхона махфияти маълумоти ҳуччатҳои қарздиҳии зимни бастанӣ шартномаи қарз ва (ё) шартномаи ниғадошт аз молгузор гирифтаашро, ки фош гардидани он метавонад ба молгузор зиёни моддӣ ва (ё) маънавӣ расонад, кафолат медиҳад.

2. Гаравхона ва кормандони он вазифадоранд махфияти маълумоти дар қисми 1 моддаи мазкур зикршударо риоя намоянд ва дар сурати фош гардидани он тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

3. Гаравхона ҳуччатҳои қарздиҳӣ ва ниғадошт ва (ё) маълумоти дар онҳо дарҷёфтаре дар мавридҳои пешбиниамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон танҳо ба мақомот ва шахсони зерин пешниҳод мекунад:

- ба мақомоти давлатии дахлдор бинобар зарурати иҷрои ваколатҳои назоратӣ;
- ба суд ва мақомоти ҳифзи ҳуқуқ бо тартиби пешбиниамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- ба мақоми ваколатдори муқовимат ба қонунгардонии (расмиқунонии) даромадҳои бо роҳи қиноят бадастоварда ва маблағгузориҳои терроризм оид ба аҳдҳо ва амалиёти шубҳанок; (ҚҶТ аз 27.11.14с., №1153)
- ба шахсони ваколатдорнамудаи молгузор ва идораи нотариалӣ оид ба масъалаҳои мерос.

4. Мақомот ва шахсони дар қисми 3 моддаи мазкур зикршуда махфияти маълумоти бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба онҳо пешниҳодшударо кафолат медиҳанд.

Моддаи 10. Тартиби ба расмият даровардани чиптаи гарав

1. Чиптаи гарав аз ҷониби гаравхона дар ду нусха тартиб дода мешавад. Ҳар нусхаи чиптаи гарав рақамгузори гардида, ба он мӯҳри гаравхона гузошта мешавад. Як нусхаи чиптаи гарав дар гаравхона ниғадошта шуда, нусхаи дигараш ба молгузор дода мешавад.

2. Чиптаи гарав бояд маълумоти зеринро дар бар гирад:

- ному суроғи (маҳалли ҷойгиршавии) гаравхона;
- насаб, ном ва номи падари молгузор, санаи таваллуд, шаҳравандӣ, маълумоти шиноснома ё ҳуччати дигаре, ки шахсияти ӯро мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мекунад;
- номгӯй ва тавсифи молу мулки багаравмонда, ки имкон медиҳанд мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон он ҳаммонанд карда шавад;
- маблағи нархгузоришудаи молу мулки багаравмонда;
- маблағи қарзи додашуда;
- сана ва мӯҳлати қарзи додашуда бо зикри санаи пардохти он;
- фоизи қарз (бо зикри хатмии фоизи қарзе, ки барои як рӯзи тақвимӣ ҳисоб карда шудааст).

3. Чиптаи гарав метавонад дигар маълумотеро, ки Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудаанд, дар бар гирад.

4. Чиптаи гарав тибқи талаботи қисми 2 моддаи мазкур ба расмӣ дароварда шуда, ҳар нусхааш аз ҷониби намоёндаи гаравхона ва молгузор имзо ва ба онҳо мӯҳри гаравхона гузошта мешавад.

5. *Чиптаи гарав бояд на камтар аз панҷ сол баъд аз анҷом ёфтани муносибатҳои корӣ нигоҳ дошта шавад. (ҚЧТ аз 27.11.14с., №1153)*

Моддаи 11. Тартиби барасмиятдарории қвитансияи номии ниғадошт

1. Қвитансияи номии ниғадошт бевосита ҳангоми ба ниғадошт супурдани молу мулк дар ду нусха тартиб дода мешавад. Ҳар нусхаи қвитансияи номии ниғадошт аз рӯи тартиб рақамгузорӣ гардида, ба он мӯҳри гаравхона гузошта мешавад. Як нусхаи қвитансияи номии ниғадошт дар гаравхона ниға дошта шуда, нусхаи дигараш ба молгузор дода мешавад.

2. Қвитансияи номии ниғадошт бояд маълумоти зеринро дар бар гирад:

- ному суроғи (маҳалли ҷойгиршавии) гаравхона;
- насаб, ном ва номи падари молгузор, санаи таваллуд, шахрвандӣ, маълумоти шиноснома ё ҳуҷҷати дигаре, ки шахсияташро мутобиқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мекунад;
- номгӯй ва тавсифи молу мулки ба ниғадошт супурдашуда, ки имкон медиҳанд мутобиқи талаботи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон он ҳаммонанд карда шавад;
- маблағи нархгузоришудаи молу мулки ба ниғадошт супурдашуда;
- санаи ба ниғадошт супурдани молу мулк ва мӯҳлати ниғадошт;
- шартҳои технологияи ниғадошт;
- подоши ниғадошт ва тартиби пардохти он.

3. Қвитансияи номии ниғадошт метавонад ҳамчунин маълумоти дигареро, ки Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудаанд, дошта бошад.

4. Қвитансияи номии ниғадошт тибқи талаботи қисми 2 моддаи мазкур ба расмӣ дароварда шуда, ҳар нусхааш аз ҷониби намоёндаи гаравхона ва молгузор имзо ва ба онҳо мӯҳри гаравхона гузошта мешавад.

БОБИ 3.

МАҶБУРАН ГИРИФТАНИ МОЛУ МУЛКИ БАГАРАВМОНДА ВА (Ё) БАРОИ НИҒАДОШТ СУПУРДАШУДА ВА РҶЁНДАНИ ҚАРЗ АЗ МОЛУ МУЛКИ ДАРХОСТНАШУДА

Моддаи 12. Маҷбуран гирифтани молу мулки багаравмонда ва (ё) барои ниғадошт супурдашуда

1. Маҷбуран гирифтани молу мулки багаравмонда ва (ё) барои ниғадошт супурдашуда танҳо дар асоси талаботи қонунгузорию граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

2. Дар мавриди маҷбуран гирифтани молу мулки багаравмонда ва (ё) барои ниғадошт супурдашуда амали шартномаи қарз ва (ё) шартномаи ниғадошт тибқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон қатъ мегардад.

3. Дар сурати ба вучуд омадани ҳолати пешбининамудаи қисми 2 моддаи мазкур гаравхона дар давоми се рӯзи корӣ баъд аз маҷбуран гирифтани молу мулки багаравмонда ва (ё) барои ниғадошт супурдашуда ўҳдадор аст дар ин бора ба молгузор огоҳиномаи хаттӣ фиристад. Огоҳиномаи мазкур аз тариқи почта ҳамчун мактуби фармоишӣ бо лифофа ва зикри номгӯии замима ба огоҳинома дар бораи супурдан фиристода мешавад, ки дар он маълумоти зерин дарҷ мегардад:

- санаи маҷбуран гирифтани молу мулк;
- асосҳои маҷбуран гирифта шудани молу мулк;
- номи мақомоти давлатие (бо зикри шахси мансабдоре), ки молу мулкро маҷбуран гирифтаанд.

4. Молгузор аз лаҳзаи гирифтани огоҳиномаи дар қисми 3 моддаи мазкур пешбинишуда тибқи шартҳои шартномаҳои қарз ва ниғадошт дар рӯзи маҷбуран гирифтани молу мулки багаравмонда ва (ё) барои ниғадошт супурдашуда ва (ё) дар рӯзи гузаштани мӯҳлати имтиёзноки муқаррарнамудаи моддаҳои 13 ва 14 Қонуни мазкур, дар назди гаравхона ўҳдадор мегардад.

5. Гаравхона дар мавриди ўҳдадориҳои тибқи талаботи қисми 3 моддаи мазкур ба зиммааш гузошташударо иҷро накардан ё номатлуб иҷро кардан, аз ҳуқуқи қонеъ кардани талаби худ нисбат ба молгузор маҳрум мешавад.

6. Агар тибқи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон баргардонидани молу мулки маҷбуран гирифташуда шарт бошад, он бояд ба молгузор баъди иҷро кардани ўҳдадориҳои дар назди гаравхона доштааш баргардонида шавад.

7. Агар молгузор ўҳдадориҳои иҷро накарда бошад ва (ё) номатлуб иҷро карда бошад, талаби гаравхона дар бораи рӯёндани қарз аз молу мулки багаравмонда ва (ё) барои ниғадошт супурдашуда мутобиқи қонунгузори граждании Чумхурии Тоҷикистон бо тартиби судӣ, инчунин бо тартиби ғайрисудӣ қонеъ гардонида мешавад.

8. Гаравхона барои гум кардан ва осеб дидани молу мулки багаравмонда ва (ё) барои ниғадошт супурдашуда масъулият дорад, агар исбот карда натавонад, ки гум кардан ва (ё) осеб дидани он ба қувваи рафънопазир вобаста аст.

Моддаи 13. Мўҳлати имтиёзноки шартномаи қарз

1. Агар молгузор қарзашро дар мўҳлати муқарраргардида пардохт накарда бошад, гаравхона ҳуқуқ надорад онро дар давоми мўҳлати имтиёзноки якмоҳа аз молу мулки багаравмонда рӯёнад.

2. Рӯзи оғози мўҳлати имтиёзноки якмоҳа рӯзе ба шумор меравад, ки баъди рӯзи пардохти қарзи дар ҷиштаи гарав зикршуда фаро мерасад.

3. Дар давоми мўҳлати имтиёзноки якмоҳа ва минбаъд то рӯзи ба фурӯш баровардани молу мулки багаравмонда, гаравхона ҳуқуқ надорад ғоизи қарзи дар шартномаи қарз пешбинишударо зиёд кунад, шароити ниғадошти молу мулки багаравмондаро бадтар кунад, инчунин подоши ниғадоштро ситонад.

Моддаи 14. Мўҳлати имтиёзноки шартномаи ниғадошт

1. Агар молгузор молу мулки ба ниғадошт супурдашударо дар мўҳлати муқаррарнамудаи шартномаи ниғадошт дархост накарда бошад, гаравхона вазифадор аст онро дар давоми мўҳлати имтиёзноки семоҳа ниғадошт кунад.

2. Рӯзи оғози мўҳлати имтиёзноки семоҳа рӯзе ҳисоб меёбад, ки баъди рӯзи анҷоми мўҳлати ниғадошти дар қвитансияи номии ниғадошт зикршуда фаро мерасад.

3. Гаравхона ҳуқуқ надорад дар давоми мўҳлати имтиёзноки семоҳа, инчунин дар мўҳлати ниғадошти минбаъда то ба фурӯш баровардани молу мулки ба ниғадошт супурдашуда шароити ниғадошти онро бадтар кунад. Барои ниғадошти молу мулк дар муддати зикргардида подоши мутаносиб ситонида мешавад.

4. Гаравхона дар мавриди ба фурӯш рафтани молу мулки дархостнашуда аз маблағи аз фурӯши он бадастомада метавонад хароҷоти ниғадошт ва дигар пардохтҳои марбут ба гаравхонаро пӯшонад ва ўҳадор аст маблағи боқимондаро ба молгузор баргардонад.

Моддаи 15. Рӯёндани қарз аз молу мулки дархостнашуда

1. Бо анҷом ёфтани мўҳлати имтиёзноки муқаррарнамудаи моддаҳои 13 ва 14 Қонуни мазкур, ба шарте ки молгузор ўҳадориҳои пешбининамудаи шартномаҳои қарз ва ниғадоштро дар назди гаравхона иҷро накарда бошад ва (ё) молу мулки барои ниғадошт супурдашро дархост накарда бошад, ин гуна молу мулк дархостнашуда ҳисоб меёбад.

2. Гаравхона ҳуқуқ дорад қарзи додашударо аз ҳисоби молу мулки дархостнашуда рӯёнад.

3. Қарз аз молу мулки дархостнашуда дар асоси навиштаҷоти иҷроияи нотариус рӯёнда мешавад. Дар шартномаи қарз имконияти аз молу мулки дархостнашуда бе навиштаҷоти иҷроияи нотариус рӯёндани қарзро пешбинӣ кардан мумкин аст.

4. Молгузор ҳуқуқ дорад ҳар вақт пеш аз ба фурӯш баровардани молу мулки дархостнашудааш ўҳадориҳои иҷро накарда, ки мутобиқи муқаррароти Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Чумхурии Тоҷикистон муайян карда шудаанд, иҷро карда, аз молу мулки ў рӯёндани қарзро қатъ гардонад.

Моддаи 16. Фурӯши молу мулки дархостнашуда

1. Фурӯши молу мулки дархостнашудаи молгузор мутобиқи шартҳои шартномаҳои қарз ва (ё) ниғадошт дар рӯзи ба фурӯш баровардани молу мулк амалӣ карда мешавад.

2. Молу мулки дархостнашудае, ки аз он маблағи қарз рӯёнда мешавад, бо роҳи фурӯши он, аз ҷумла савдои умумӣ сурат мегирад. Савдои умумӣ оид ба фурӯши молу мулки дархостнашуда дар шакли музоядаи ошкоро бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида мешавад.

3. Пас аз фурӯши молу мулки дархостнашуда талаботи гаравхона ба молгузор, новобаста ба нокифоягии маблағи фурӯши молу мулки дархостнашуда барои пардохти қарз, қонеъгардида ҳисоб меёбад.

БОБИ 4. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 17. Ҷавобгарӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 18. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

**Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Эмомалӣ Раҳмон

ш. Душанбе, 22 июли соли 2013,
№ 992